PRIMATE

MÁJUS 2021

STADIUM X

interjú

15 ÉVVEL EZELŐTT ZÁRT BE A HOME CLUB

NÉZEGESSÜNK BEZÁRT LONDONI KLUBOKAT!

PRIMATE MAGAZIN

Mi az első pillanattól fogva nemzetközi produkcióvá szerettünk volna válni – Interjú: StadiumX

A StadiumX az eddigi legnagyobb sikertörténet a hazai elektronikus zene történetében. Dave Martin és Sullivan közös projektje pillanatok alatt meghozta a nemzetközi hírnevet. De ne gondoljuk azt, hogy ilyen könnyen adták a sikert. Mindkettőjük igen komoly zenei múlttal rendelkezett már azelőtt, mielőtt találkoztak volna. A srácok ritkán lépnek fel idehaza, legutóbbi budapesti fellépésük előtt ültünk le velük beszélgetni. Megpróbálunk választ keresni arra a kérdésre, hogy miért éppen nekik sikerült az, ami eddig senkinek sem jött össze itthon.

Évente több, mint 160 órát töltötök levegőben. Mi a legemlékezetesebb story, ami a repülőgépen történt veletek?

Két ilyen emlékezetes történetünk volt. Az egyik amikor ültünk a repülőn és kijött köszönni a pilóta, a másodpilóta és a vezető utaskísérő. Majd a mellettem ülő idősebb orosz hölgy rám nézett és megkérdezte, hogy én valami híres ember vagyok, hogy csak így kijön köszönni a személyzet? Mert akkor szívesen csinálna velem egy fényképet. A másik sztori ha jól emlékszem Szingapúrból hazafelé történt. Németországból repültünk Ázsiába, csak egy bulit nyomtunk le és másnap már jöttünk is vissza. Ugyanazzal a személyzettel utaztunk oda és vissza is. Visszafele úton odajött hozzánk a légiutas kísérő és igen csak meg volt lepődve, amiért csak egy napot maradtunk Ázsiában. Velük is összebarátkoztunk. Egyébként próbálunk általában ugyanazzal a légitársasággal utazni, ami a törzsutas program miatt is előnyös. Ilyenkor előbb-utóbb akarva-akaratlanul belefut az ember ugyanabba a személyzetbe és arcokba. Egy idő után már megismernek minket.

Sullivan, te már a 2000-es évek elején is vásároltál bakelitlemezeket. Mi volt az első? Kik inspiráltak azokban az időkben?

Az első dolog amivel találkoztam, az a french house volt. Ők voltak azok az előadók, akik először bekerültek a rádióba Európában elektronikus zenével. Gondolok itt olyan előadókra, mint például a Daft Punk, Cassius, vagy éppen a Stardust. Őket hallottam először a rádióban és nagyon szerettem volna utánamenni annak, hogy hol lehet ilyen zenéket hallani. Elkezdtem lemezboltokba járni, hiszen abban az időben ezek a helyek számítottak az elektronikus zene bölcsőjének. Hetente egy délutánt mindig ott töltöttem. Eltelt néhány hónap, mire megismertem a kiadókat és az előadókat, akik tetszenek. Innentől kezdve célirányosan kutattam az újabb zenéket.

Akkoriban már el is kezdtél DJ-kedni?

Nem, eleinte azért vásároltam a lemezeket, hogy otthon meg tudjam hallgatni ezeket a zenéket. Az ezredforduló környékén még sokkal nehezebben voltak elérhetők ezek a zenék az Interneten. Voltak persze olyanok, amik bejutottak a rádiókba és a slágerlistákra, de ennek a kultúrának 99%-a a klubokban zajlott, a lemezboltokon kívül máshol nem igen férhettél hozzá ezekhez a zenékhez.

Később aztán Danny L-lel közösen megalapították a Muzzaik nevű formációt, ami még ma is aktív. Mennyire lehet összeegyeztetni a két projektet?

Egyre nehezebb. A Muzzaik sokkal művészibb, house-osabb vonal. Miután megismerkedtem a Dáviddal, elég hirtelen robbant be az új projekt. A StadiumX kapcsán pedig foglalkozni kellett az új megjelenésekkel, elkezdtünk turnézni. Kompromisszumot kellett kötni, mert mind a két projekt teljes embert kíván. Jelen pillanatban a StadiumX-ből kell kihozni a maximumot

Apropó, honnan a név? Már rögtön belőttétek a névvel, hogy mekkora helyeken szeretnétek fellépni?

Mikor Dáviddal elkezdtünk stúdiózni, elkezdtünk azon agyalni, hogy milyen néven jelentessük meg az új zenéket. Két hónappal az első megjelenésünk előtt voltunk. Először a Stadium nevet szerettük volna felvenni, de kiderült, hogy már létezik olyan előadó. Elkezdtünk gondolkodni azon, mit lehetne csinálni, amitől exkluzívabb lenne ez az egész. Kitaláltuk, hogy legyen "StadiumX", ami friss dolognak tűnik a vizuál, a név, az arculat és minden szempont tekintetében. Jobban felkapják rá a fejüket. Csak egy különleges nevet szerettünk volna, ami kitűnik a többi közül.

Dávid, te is korán megtapasztalhattad mi a siker, hiszen rögtön megnyertél 19 évesen egy Fedde Le Grand-féle remixversenyt.

A zenei vonal már egész kiskorom óta jelen volt. Énekeltem és hét éves korom óta zongoráztam, országos versenyt is nyertem. 13-14 éves koromban nagyon elkezdett tetszeni a house zene, a funky-sabb, soulfoul vonal. Elkezdtem böngészni a fórumokat az Interneten, érdekelt hogyan lehet ilyen zenéket készíteni. Az alapoktól kezdtem el. Letöltöttem néhány program próbaverzióját, aztán amikor komolyabbra fordult a dolog, meg is vásároltam őket. Elkezdtem otthon zenéket csinálni. 2008-ban jutottam el arra a szintre, hogy megmutassam ismerősöknek és szakmabelieknek a munkáimat. Ők bátorítottak azzal, hogy ez külföldi színvonal, küldjem el őket versenyekre, amit aztán rögtön meg is nyertem.

Az igaz, hogy előbb lett külföldi fellépésed, minthogy megtanultál volna DJ-zni?

Több remixversenyt is megnyertem, A-kategóriás kiadóknál sikerült zenéket megjelentetnem, többek között Green Velvet kiadójánál, a Relief-nél. Jött egy felkérés Romániából, Bukarest egyik legnagyobb klubjába hívtak zenélni, de én akkor még nem is DJ-ztem soha. Három-négy hét intenzív gyakorlás következett, ami alatt meg kellett tanulni az alapokat.

Belekezdtem hát, aztán néhány év alatt sikerült behozni a lemaradást.

Ti hogyan találkoztatok egymással először?
2009 környékén a Zsoltiék Muzzaik Master Class néven szerveztek producer találkozót. Elvittem és megmutattam nekik a szerzeményeimet, két hét múlva pedig már együtt ültünk a stúdióban és csináltuk a közös zenéket.

A 2014-ben kiadott "Howl at the moon" című zenétek lett ami meghozta nektek a világhírnevet. Mi kell ahhoz, hogy egy zene rögtön a Beatport első helyén landoljon?
Nincs recept, jókor voltunk jó helyen. Abban az időben nagyon sokat játszottam rezidens DJ-ként Budapesten. Olyan zenét próbáltunk írni, amit akármilyen buliban le tudunk játszani. Ez olyan zene, hogy a mai napig bármilyen buliban fel tudjuk tenni. Sokat segített az időzítés, Taylr Renee nagyon komoly énekes. Pedig akkoriban még ő sem számított akkora névnek, óriási siker volt, hogy dolgozhattunk vele, hiszen később olyan A-kategóriás nevekkel dolgozott együtt, mint például Axwell vagy MOTi.

Majdnem 600 ezren követnek titeket a Facebookon, itthon mégis sokkal kevesebben ismernek benneteket, mint külföldön. Mi ennek az oka?
Elsősorban az, hogy a zenénk, amiket írtunk nem feltétlenül kompatibilis a magyar piacra. Mi az első pillanattól fogva nemzetközi produkcióvá szerettünk volna válni. Fontos számunkra a magyar piac persze, de mi elsősorban azon dolgozunk, hogy a nemzetközi megítélésünk milyen legyen. De ez minden nemzetközi sztár esetében is megfigyelhető. Teljesen más, hogy ha egy magyar DJ egy óriási világpiacra koncentrál, vagy célzottan az országára. Ha csak Magyarországra fókuszálunk, sokkal nagyobb közönséget el lehet érni, de így csak megoszlik a figyelem és az energia. Mi nemzetközi produkció vagyunk és azok is szeretnénk maradni. Ha előbb Magyarországon szerettünk volna biztos bázist, nem biztos hogy ki tudtunk volna jutni a nemzetközi vizekre.

Most mégis több a magyarországi fellépésetek, mint eddig valaha.
Eddig volt öt, most lett hét, szóval annyira azért nem nagy a különbség. Annyi történt, hogy most decemberre csoportosítottuk őket. Sokan támadnak minket amiatt, hogy nem fontos a magyarságunk, nem szeretünk itt játszani, pedig egyáltalán nem erről van szó. Nemzetközi produkcióként ugyanannyit játszunk Magyarországon, mint Németországban vagy éppen Kínában. Az elején úgy indult, hogy az évi öt fellépés koncentráljon a legnagyobb hazai fesztiválokra. Ugyanakkor a külföldi minták alapján – ahol nem csak fesztiválokon, hanem klubokban is játszunk – szeretnénk elmenni itthon is a klubokba. Azoknak az embereknek szeretnénk játszani, akik csak miattunk jönnek el. A magyar rajongóink többségének nincs lehetősége eljutni a fesztiválokra Teljesen más, mintha egy fesztiválon lépnénk fel 10 másik headliner között. Ez a legnagyobb különbség a mostani és az előző évünk között.

Fellépéseitek többsége Ázsiában volt tavaly. Milyen az ottani közönség, mennyivel más, mint a magyar?
Európaiként nehéz felfogni azt, hogy akár országon belül is lehet 6-8 órát repülni. Borzasztó nagy és színes Ázsia. Egy jelzővel nem is lehet őket illetni. Teljesen más az indiai, kínai és a japán közönség. Ha egy országot kellene kiemelni, akkor Japán lenne az. Hihetetlenül energetikusak a bulik, külön zászlókkal készülnek meg hasonlók.

A szervezők részéről állandóan azt halljuk, hogy mennyire felment a DJ-k gázsija. Ti úgy nyilatkoztatok, hogy ez éppen fordítva történt, mert a legnagyobb fesztiválokra presztízsből is megéri elmenni játszani, a szervezők lenyomták a gázsikat.
Nem titok, név nélkül elmondhatjuk, hogy minél ismertebb a fesztivál, minél nagyobb presztízs ott fellépni, annál jobban vissza is élnek a helyzetükkel. Nagyon le tudják nyomni az árakat, egy-egy fellépő akár ingyen is bevállalja a bulit. Akár itthon, akár külföldön. Szerintem mindenki ki tudja találni, melyik fesztiválokról van szó.

Hogyan zajlik nálatok a zenekészítés folyamata?

A legfontosabb az ötlet. Mi a zene funkciója, mit szeretnénk vele elérni. Klubfelvétel vagy rádiós felvétel. Először meghatározzuk, hogy mit szeretnénk Nincs bevált recept. Az elektronikus zene mindig is a kísérletezésről szólt. Próbáljuk jó hangulatban elkapni a flowt. Ez a szakasz külön szokott történni. Aztán ha megvan az alapötlet vagy egy félkész demo, akkor azt közösen befejezzük.

Hogyan telik egy napotok, amikor nincs fellépés?

Az inspiráció keresés és próbálkozás az folyamatosan zajlik, nonstop. Az idő nagyrésze ezzel telik. Vagy alszunk és pihenünk. Egy nagyobb turné után általában 24 órás regeneráció veszi kezdetét. De egyébként a stúdióban szoktunk ülni folyamatosan.

Fotók: Petimen

Napra pontosan 15 évvel ezelőtt zárt be a Home Club

Mindössze öt évig létezett. Ez idő alatt a rövid idő alatt azonban örökre beírta magát a hazai elektronikus zene történelemkönyvébe. Egy klub, ami olyan magasra tette a lécet, hogy azóta sem igen sikerült senkinek a közelébe érnie. Aki a 2000-es évek elején járt partyzni Budapesten az biztos, hogy megfordult itt. Fő csapásiránynak a progressive house számított, de rendeztek itt techno, drum and bass és goa bulikat is. Na és a legendás 69 partik.

A Magyar Demokrata így írt a 2002. június 20-án megjelent számában:

"Valahol kinn, Óbuda külső végén, egy néhai szovjet laktanya és néhány csinos kis építőipari gépállomás mellett találjuk a Home Clubot. A ház kívülről egy bádogdoboz, olyan, mint egy bevásárlóközpont valahol a városhatáron, csak nem annyira nagy, viszont van annyira hangulatos. (...) A belépő háromezer-ötszáz, per fő. Sejtelmes, vörös fényben úszik a folyosó. "

Lényegében minden valamirevaló nemzetközi lemezlovas fellépett itt az új évezred első éveiben, aki komoly nemzetközi hírnévre tett szert. Zenélt itt DJ Tiesto, Carl Cox, ATB, Deep Dish, Chris Liebing & Speedy J, Sasha, Dave Seaman, Nick Warren, Hernan Cattaneo, Satoshi Tomiee, Steve Lawler, James Zabiela, Anthony Pappa, vagy éppen Desyn Masiello. A progressive house vezető arcai közül egyedül John Digweed nem járt itt.

A hazai körítésről sem szabad elfeledkeznünk, amiről leggyakrabban Kühl, Chriss, Slam Jr, Dandy, Tommboy, Clark, Pöli , Sur-Prise, és Blackman gondoskodott. És nem mehetünk el szó nélkül a kisterem előtt. Az is külön presztízst jelentett, ha valaki ott léphetett fel. Ne feledjük: ezekben az időkben még mindenki vinylről zenélt.

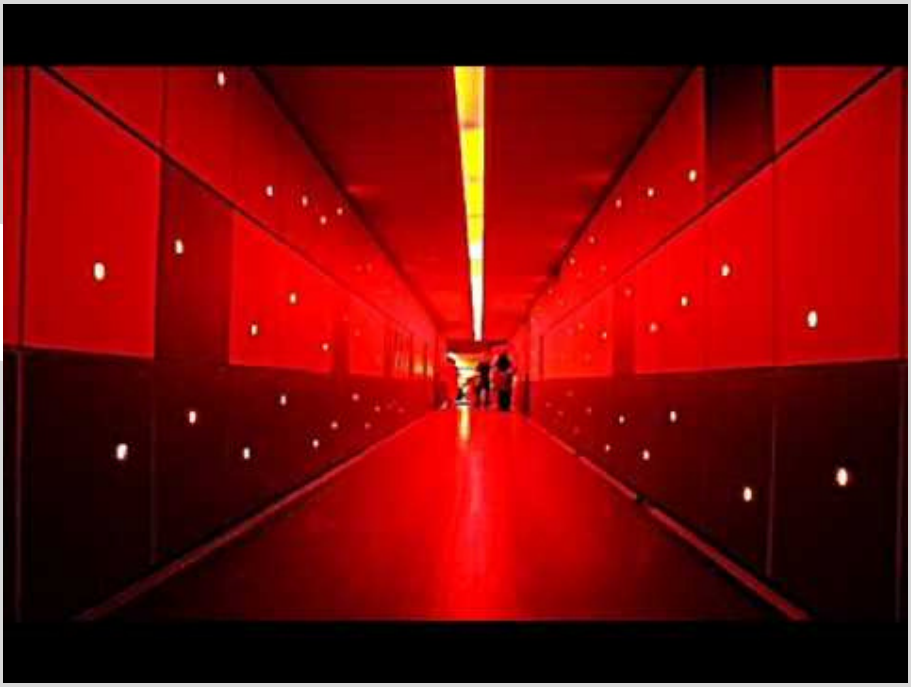

Megkerestük Kühl Tamást is, aki így emlékszik vissza a klubra:

"A Home-ot is majdnem annyira a gyermekemnek tekintem mint a Speed-et. A korszak meghatározójaként diktálta a divatot. A Speed bezárása után pár évig nem igazán volt fővárosi "nagy"klub, így már nagyon várták az emberek, hogy történjen valami. Amúgy is ez volt a szuperklubok nagy korszaka, manapság inkább a "brand"-ek számítanak. Akkoriban a közönség jobban kötődött a bejáratott helyekhez. A Home-ban rengeteg akkor aktuális álmomat meg tudtam valósítani. Az egyszerre kreatív és konstruktív tulajdonosi kör nyitottsága nagyban járult hozzá, hogy a BPM-mel együttműködve ne csak a Home-ot tegyük népszerű hellyé, de a progressive house bulik is megfelelő otthonra találjanak. Látszott a hely egész miliőjén, hogy egy olyan csapat áll a háttérben, akik nem csak üzletileg figyelnek oda, hanem aktív bulizósként is felhasználják a "tapasztalatokat". A jó hangrendszer legalább annyira fontos volt mint a családias légkör, a barátságos és profi személyzet és a "szerintem" világszinvonalú programok. Jó pár progi klasszikus a Home-ban debütált Magyarországon. A Home az otthonom volt!"

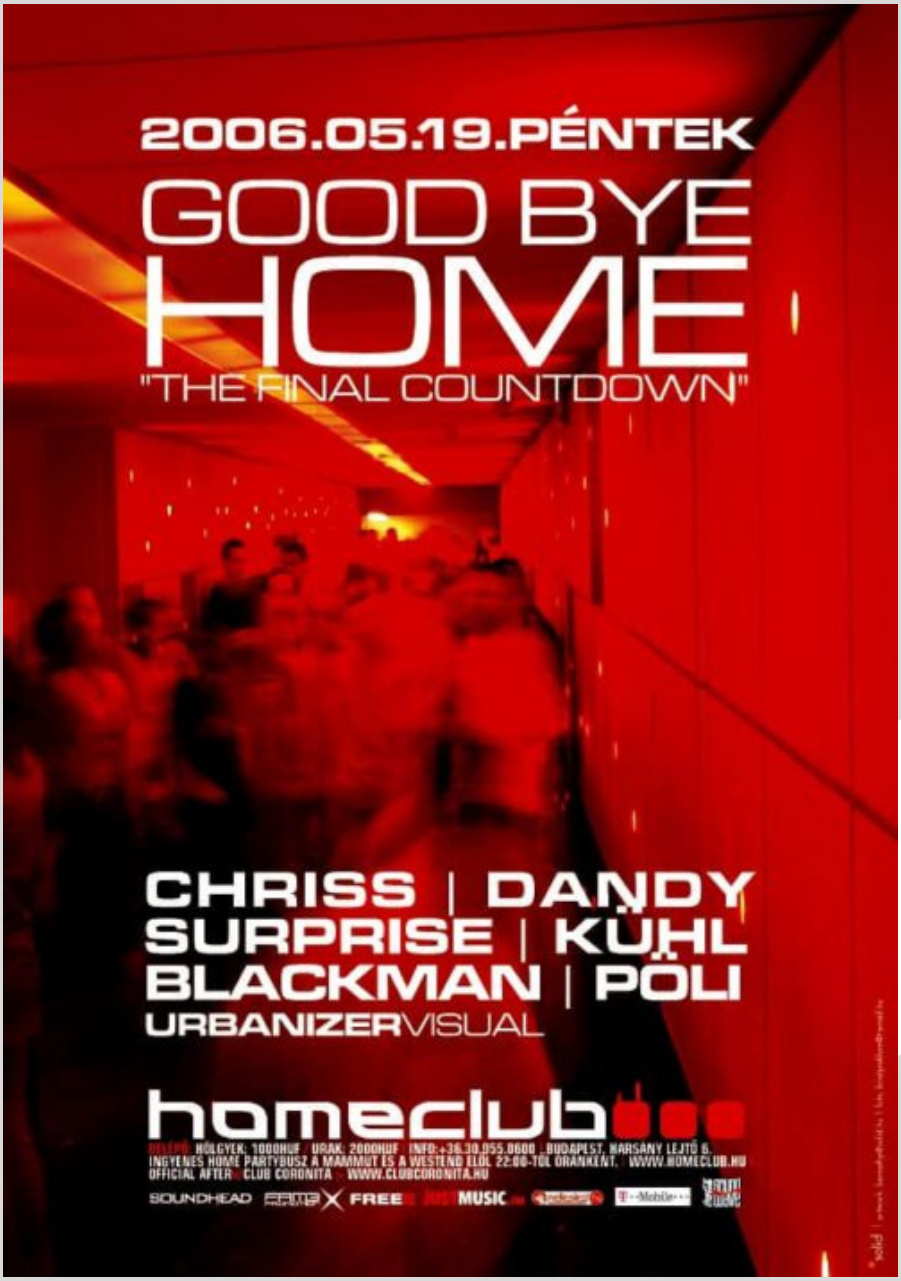

A klub 2006. május 19-én zárt be kapuit, hogy a helyére végül lakópark épüljön. Kár érte. Mert ez nem egy volt a sok közül, hanem ez volt a nagybetűs klub. Egy olyan szórakozóhely, amit semmilyen próbálkozás nem tudott azóta még csak megközelíteni sem. Aki valaha járt ott, azóta is visszasírja. Az emléke 15 év távlatából is olyan erős, hogy a 4500 tagot számláló Facebook csoportjuk a mai napig az egyik legaktívabb hazai e-zenei csoport a közösségi oldalakon.

Mi a helyzet külföldön? Európa továbbra is zárva, de a világ távolabbi részén virágzik az élet

Múlt szombaton végre megnyitottak a teraszok, fél év után tudtunk végre leülni valahová, A szervezők bizakodóak, egyre magasabb a beoltottak száma, ha nem kavar be valamilyen mutáns, akkor a jelen pillanatban úgy néz ki, hogy nemsokára a bulizás is újra indulhat hazánkban. Na de mi a helyzet külföldön? Februárban már közöltünk egy összeállítást azokról az országokról, ahol a járvány ellenére is nyitva tartanak a szórakozóhelyek. Utólag kiderült, hogy ez nem mindenhol tűnt jó ötletnek. Indiában azóta nagyon rossz lett a helyzet, az egészségügy nem tud megbírkózni a terheléssel.

A Virtual Berghain nevű nemzetközi Facebookban arra voltak kíváncsiak, hogy vajon mi a helyzet jelenleg az egyes tagok országában. Összesen 581 válasz érkezett, ezekből szemezgettünk. Európában nagyjából mindenhol hasonló a helyzet, azonban számos olyan helyet találunk a világban, ahol korlátozás nélkül mehetnek a bulik. Az illegál pedig mindenhol virágzik.

Abdullah (Pakisztán): Csak illegálbulik és privát rendezvények mennek, de a ramadan miatt jelenleg azok is szünetelnek.

Szolovjev (Ororszország): Moszkvában minden nyitva!

Aleiser (Mexikó): A közép-amerikai országban is nyitva vannak a helyek, jelenleg is zajlik egy 3000 fős fesztivál, a Zalamna.

Bryan (Kolumbia): Hivatalosan nincsenek bulik, azonban virágzik az illegál és a warehoise-bulik, ahová állítólag még nemzetközi DJ-k is jönnek zenélni.

Monique (Hollandia): Minden zárva, de állítólag mától megkezdődik a lassú nyitás, amiben nem igazán hisznek.

Elisabeth (Kanada): Montrealban, a fővárosban minden zárva és este 8-kor kezdődik a kijárási tilalom.

Jorge (USA): Miami-ban minden nyitva és teltházzal pörög!

Roberto (Portugália): A kávézók és éttermek nyitva lehetnek, de bulik tavaly március óta nincsenek.

Mohamed (Egyiptom): Minden nyitva tart, a klubok is, pörög a fesztiválszezon.

Cecilia (Brazília): Nagyon rossz a helyzet az országban, a lakosok az elnököt teszik felelőssé az elszabadult járvány miatt, egyelőre semmi jele annak, hogy lesz újanyitás.

Shay (Ausztrália): A déli kontinensen nyitva vannak a klubok és a fesztiválszezon is hamarosan beindul, júniustól nemzetközi DJ-k is jöhetnek.

Hong Bobo (Tajvan): Nyitva vannak a bárok és a klubok, az országban kisebb fesztiválokat is szerveznek.

Das (Fülöp-szigetek): Nincsenek bulik, több nagyszerű klub is végleges bezárásra kényszerült.

Nigina (Azerbajdzsán): A bárok és a klubok is nyitva lehetnek éjfélig, de mindenkinek köteleznek a szociális távolság betartására és a maszkviseletre.

Diana (Izreal): Tel-Avivban nyitva vannak a klubok a beoltottak számára.

Orlando (Costa Rica): A bárok nyitva lehetnek szigorú protokoll betartása mellett, bulik nincsenek, de virágzik az illegál.

Giovanni (Chile): Tavaly március óta zárva a klubok, a vendéglátó helyekről csak elvitelre lehet kaját kérni.

Alae (Marokkó): Tavaly március óta nincsenek bulik, egyedül privát partikat rendeznek távol a nyilvánosság zajától, bár állítólag júniusban nyitni fognak.

Kiwi (Új-Zéland): A Föld egyik legtávolabbi zugában sikeresen legyőzték a vírust, a határok azóta is zárva tartanak. Minden nyitva, virágzik a szórakozatóipar.

Juan (Argentína): Éjfélig lehetnek nyitva a bárok, de csak enni és inni lehet, bulik nincsenek.

Anabel (Panama): Elméletileg itt is hasonló a helyzet, mint Argentínában, de a helyiek fittyet hánynak a szabályokra, a rendőrség pedig tehetetlen.
Mira (Bulgária): Jövő héttől nyitnak a klubok, a helyiek azt remélik, hogy a helyzet kitart nyár végéig is.

Nariaki (Japán): Tokioban elvileg nyitva lehetnek a klubok, de alkoholt tilos felszolgálni. Éppen ezért nem igazán éri meg nekik a dolog, a legtöbb zárva van.

Asena (Törökország): Iszambulban a pandémia kezdete óta zárva vannak a vendéglátóipari egységek, ráadásul most kezdődik egy három hetes full karantén.

Adina (Románia): A klubok zárva, a bárok este 6-ig nyitva lehetnek, este 10-től pedig kijárási tilalom van.

Sintia (Szingapúr): A bárok nyitva, a klubok zárva.

Dubi (Dánia): Korlátozott nyitvatartással, de a bárok fogadhatnak vendégeket.

Butrint (Koszovo): A klubok zárva, a bárok este 10-ig nyitva lehetnek és sok helyen partyhangulat uralkodik, mert DJ is zenél.

Nézegessünk bezárt londoni klubokat koronavírus idején!

A Let Us Dance címre elkeresztelt fotósorozat London üres éjszakai klubjait dokumentálja a lezárás idején, melynek során pénzt is gyűjtenek az angol főváros éjszakai életének támogatására. A projektet a Khroma Collective társalapítói, Jake Davis és Rob Jones irányítják, akik egy évtizede forgatnak a londoni éjszakában. Kerékpárral járták végig a várost. A sorozatban összesen 40 helyszínt mutatnak be, olyan klubokat lefotózva, mint például a fabric, Brilliant Corners, Corsica Studios, Dalston Superstore, E1, Fold, Heaven, vagy éppen a Tobacco Dock. A klubokat a lezárás során, a szokásos nyitvatartási időben fotózták le. A képeket elnézve könnyen odaképzelhetjük a kígyózó sorokat.

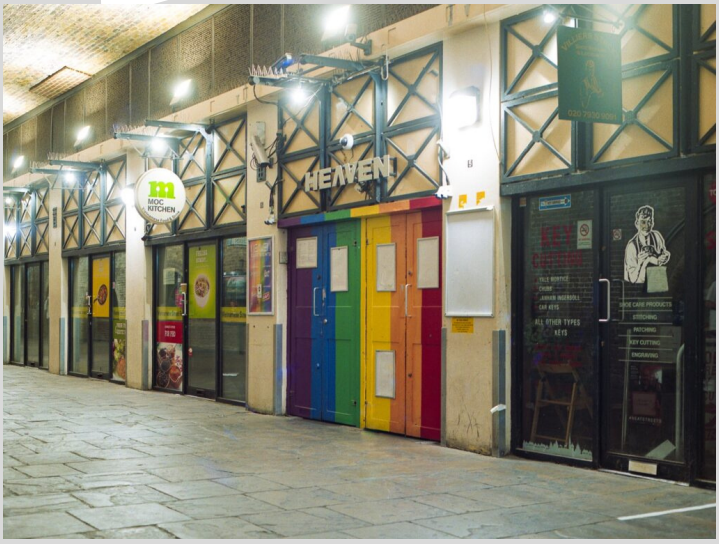

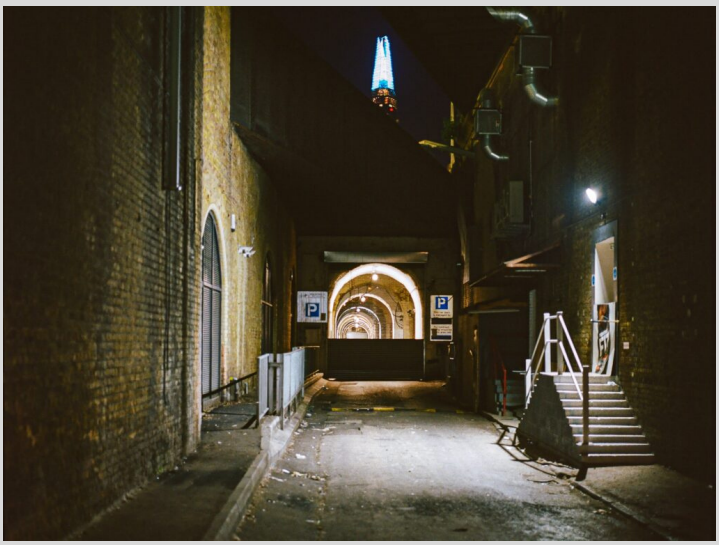

EartH

Ladbrokes
Eun Cafe
RESTAURANT
BEST ODDS GUARANTEED

PROJECTS HOSTED BY
CHRONIC LOVE
THEATRE / FILM

5

Ghostproducerek – A zenei szcéna sötét oldala vagy inkább a “szükséges rossz” jelensége?

A minap repostoltuk pár évvel ezelőtti cikkünket, egy ghostproducerrel készült interjút, mely esetében meglepően figyeltük a reakciókat. Úgy látjuk még most is nagyon aktuális a témával foglalkozni. Sokak számára még mindig érthetetlen, hogy miért létezik ez a jelenség a zeneiparban…

Gyakorlatilag a múltból is bőven példálózhatunk, amikor gazdag családok béreltek fel zeneírókat, hogy bizonyos alkalmakra, születésnapra, esküvőre készítsenek nekik egyedi zenét. A dalok komponálója eladta jó pénzért a műveit, hiszen akkoriban még annyi esélyük sem volt ebből a szakmából bevételhez jutni, mint manapság. A jelenben ez a fajta kereskedelmi ágazat annyiban tér el, hogy már megjelentek az erre specializálódott platformok is, ahol a producerek megoszthatják az eladásra szánt művet. Akinek pedig tetszik, az megvásárolhatja, valamint tovább értékesítheti a saját neve alatt. „Ez nem több vagy kevesebb, mint egy üzleti tranzakció”.
Ilyen platform például a „House of Tracks” is, ahol producerek kínálják portékájukat nem csak a táncparkettre, hanem akár a játékiparnak, filmiparnak, reklámcégeknek. Bár ez a cég pont a jelenség mainstream adatbázisa, mégis jól szemlélteti, mekkora iparág épült fel a névtelen zenék adás-vételére összpontosítva.

Na de miért is van erre szükség az elektronikus zenei szórakoztatóiparban?

Erre pont az House of Track alapítója, Onnik Tavitian ad kézzel fogható magyarázatot:

„A jelenlegi zeneipar általános elvárása: saját zenét kell gyártanod, ha nem teszed, akkor hamis vagy! [...] Az erkölcsi szempontokon kívül a szellemgyártásnak elég gyakorlatias oldala is van. A tánczene-ipar rendkívül munkaigényes: egy személyben kell lenni tehetséges Dj-, producer-, előadó-, marketinges-, promóter- és közösségi média szereplőnek, aki a nap 24 órájában megosztja életét a rajongókkal.

Úgy gondolom, hogy a Dj az mixeljen, a producer pedig producerkedjen. Mindketten művészetet mutatnak be, mindegyik más-más készségeket igényel. Ha az egyikben jó vagy, nem jelenti azt, hogy a másikban is, bár nyilván mindkét tudást elsajátíthatod. Sajnos a jelenlegi gondolkodásmód következménye, hogy a nehezen megújuló DJ-k saját zenék készítésére kényszerülnek, miközben sokukból teljesen hiányzik a tehetség a zeneíráshoz vagy csak nincs idejük a felforgatott életük mellett még stúdiózni is.

Az eredmény: rengeteg középszerű szar árasztja el a zenepiacot. Számos új generációs Dj nem tudja kinőni a programozott készletét, az igazi DJ-k, akiket vagy nem érdekel vagy nem tud lemezt készíteni, azok meg szenvednek. Szóval hál' istennek, hogy léteznek szellemproducerek!"

És vajon miért folyamodik valaki arra, hogy sose lépjen elő a szellemvilágból?

Többnyire csak szimplán nem akarnak szerepelni. Ennek számos oka lehet, például mert családja van vagy nem vágyik a népszerűségre. Ahhoz, hogy megismerjék a neved, ahhoz el kell tudni adnod magad. Fel kell lépni, ki kell állni az emberek elé. Nem elég, hogy jó a zenéd, de mellé szórakoztatnod is tudni kell vele. Számos producer inkább magának való, bent kockulnak a sötét stúdióban, a gépzene nyelvét beszélik és így nehezebben is értenék meg egymást a közönséggel. Ugyanakkor meg bele vannak bolondulva a zenébe, kiélik alkotói vágyukat, az motiválja őket, hogyan lehetne még tökéletesebbre fejleszteni adott szerzeményüket.

Most komolyan...Ti hagynátok, hogy ezek a határtalan profizmussal és maximalizmussal elkészült remekművek egy külső vinyón porosodjanak? Mi inkább meghallgatnánk és megélnénk őket... valóban ennyire számít, ki írta, ha közben akkorát szól, hogy eldobod a hajad is tőle? A zenét szeretjük vagy az előadót sztároljuk? Ez utóbbi mondat mondjuk megérne egy külön cikket, de most nem is ez a lényeg. Bár a szellemproducerkedés és a lehetőség kihasználása a Dj szakmában is megosztó téma, mégis sokan felvállalják, hogy más írta a zenéjüket. Tiesto például számos interjúban megosztotta, hogy néhány nagy slágerét ő is megvásárolta. Bár nyilván van az a szint, ahol már felelősségteljesen tehet valaki felelőtlen kijelentéseket, hiszen az ő népszerűségi indexén ez már cseppet sem változtat.

Mindenesetre a mi álláspontunk az, hogy azért egyetlen Dj-t se tartsunk kevesebbre, mert kiderült, hogy más írta a zenéjét! Hiszen elvileg pont azért kedveltük meg egykor, mert valamilyen kedves élményt nyújtott számunkra, mint DJ vagy mert pont olyan stílusú zenéket mixel, ami a legközelebb áll az ízlésvilágunkhoz. Ez a szakma átka, hogy bele vannak kényszerítve egy ilyen helyzetbe. Gondoljunk arra, milyen minőségi zenék látnak napvilágot pusztán azért, mert egy DJ-nek nincs ideje, esetleg érzéke kivételes és egyedi zenét írni, aki pedig képes lenne rá, az nem akarja színpadon előadni.
Szóval ez a szellemproduceres lemezbörze végeredményben lehet, hogy nem is olyan rossz dolog, hiszen egyben hasznos is a piacnak addig, amíg a minőségi mutatók pozitív irányba mutatnak!

Ollók és a gézlapok – vadonatúj Jazzékiel-remix Mankindtól

A Pursuit of Acid sorozat szervezőjeként és a budapesti elektronikus zenei szcénában Mankind néven DJ-ként egyaránt aktív Varga Ákos zenei laboratóriumában, már-már feelgood klubslágerként született újjá a tavaly megjelent Szép napok című Jazzékiel-album talán leghidegebb dala, a „Kés a víz alatt". A számhoz a lemezborítón szereplő bizarr figurát is jegyző Farkas Zénó Rolf készített videót, megidézve az eredeti dal és egyben az album lefojtott hangulatát is.

„A Jazzékiel lassan egy évtizede a kedvenc zenekarom. A gimis éveim legjobb koncertélményeit köszönhetem nekik és a mai napig minden héten szólnak a lejátszómban. Olyan ez nekem, mint másnak a Depeche Mode. Lassan egy éve már, hogy megkerestek: épp egy buliról ugrottam ki pizzáért, amikor jött az üzenet, hogy mi lenne, ha csinálnék egy remixet nekik. Ez nagyon sok próbálkozás után sem jött össze, pedig próbáltam mindenféle hangzást, amelyek biztosan önazonosak lennének; de sehogy sem állt össze a kép. Aztán pár hónapja egy vidéki családlátogatáson leültem a laptop elé, és kilépve a komfortzónámból teljesen más hangzás és struktúra alapján sikerült összehozni. A Jazzékiel a legsötétebb vibe-okba tud rakni, de az újragondolásom mégiscsak valami napsütéses, kellemes dolog lett" – mondja a remixről a Pursuit of acid bulik ötletgazdája, Varga Ákos, aki Mankind néven 2017 óta aktív szereplője a hazai elektronikus zenei szcénának.

A Kés a víz alatt a Jazzékiel 2020 márciusában megjelent, Szép napok című ötödik nagylemezének talán leghidegebb dala, bár maga az album is szándékoltan szorongó és rideg hangulatot áraszt. A nagylemez borítójáról és első videójából (Nem fordulunk egymás felé) ismerős nyomasztó, bizarr figura most újra visszatér a Kés a víz alatt remixének klipjében, amely ezúttal is Farkas Zénó Rolf munkája volt.

A Kés a víz alatt remix néhány nap múlva a streamingszolgáltatók kínálatában is elérhető lesz. Fizikai megjelenésért a Lemezboltok Napjáig, pontosabban június 12-ig, az idei első RSD Drops-ig kell várni: ezen a napon jön ki a Jazzékiel lemezeit is megjelentető budapesti Klinik remixkazettáján. A járványügyi szabályok enyhülésével végre koncertekről is lehet írni: a Jazzékiellel hamarosan a nyári fesztiválokon találkozhatunk, például július 10-én, szombaton a Bánkitó Fesztiválon. Ezeknek a bulinkak a különlegessége, hogy ezeken a koncerteken mutatkozik be a közönségnek zenekar új dobosa, Gulyás Kristóf, aki többek között a mïusból ismerhető. Kristóf Szabó Lászlót váltja a poszton, aki 2009 és 2021 között ült a Jazzékieben a dobok mögött.

Minden héten egy mese 05 – Dj Török históriái

A zene óvodás koromtól, maga a disco feeling a 70-es évek közepétől volt főszereplője életemnek. A zeneóvodában kezdődött, majd a középiskola iskolarádiójával és a sulibulikban diszkósodott.
A boltokban főként a magyar (Omega, Metró, Hungária, Illés, Bergendy, Neoton…) és néhány más szocialista országban gyártott lemez volt kapható. Emlékszem egy bulgár válogatás lemezre amiről mindig csak sötétedés után, Terry Jacks ‚Season in the Sun' című, lassú dalát játszottuk ezzel a Luxemburgi rádiótól származó szöveggel: „Nincs olyan zene amire nem lehet táncolni, ha két fiatal szereti egymást." Sőt, még a rázós mikrofonba is cuppantgattunk.

Az innét-onnét, külföldről avagy a Múzeum körúti nepperektől megszerzett, néhány eredeti Rolling Stones, Led Zeppelin, Deep Purple, Emerson Lake & Palmer, Uriah Heep, Pink Floyd lemezek tulajdonosai abban az időkben díszvendégnek számítottak, ha hozták néhány lemezüket a buliba. Még a jóval gyengébben szóló, és a már csak elhasználódott nyomóformákat megkapó indiai Dumdum vagy Jugoton lemezei is ovációt tudtak okozni.

Az egyetlen TV csatornán fekete-fehérben este 10-ig volt adás, hétfőn adásszünet. Viszont néhány műsorának főcímzenéjét annyira imádtuk, hogy a TV hangszórójából felvettük magnóval, és hogy hosszabb legyen 2-3-szor összevágtuk. A különleges és igényes, mindenki által már hallott nyugati zenékkel nagy meglepit és sikert arattunk a bulikban.
Így járt az akkori legnagyobb kedvenc, a Delta zenéje melyet az elektronikus zene egyik megalapítói készítettek, kizárólag analóg készülékekkel a Philips kutatási laborjában. Csak jóval később derült ki számunkra is, hogy kik az elkövetők. Tom Dissevelt és Kid Baltan varázsolt el barátaimmal együtt, a még 1957-ben megjelent 'Song of the Second Moon' című dalával.

A Hét című műsor régi szignáljában a Led Zeppelin ‚How Many More Times' című dala, majd ugyanitt később Vangelis, a Panorámában a Tangerine Dream, az Ablakból a Space is első hallásra bekerült a mi és a köz tudatába is.

1975–ben megörököltük a negyedikesektől az iskolarádiót és ezzel együtt néhányunk a „felmentést" is a fárasztó torna órák nagyrészéről.

A nagyszünetben a beépített osztályhangszórókból szólt a műsorunk, a sulibulikon lemezjátszóhoz adott HI-FI hangfalpárral, sokszor az osztályokból leszedett összekötözgetett hangszórókból, valamint1 db leharcolt zenekari hangfalból szólt a zene, ha jól sikerült kiszámolni az Ohm számokat.
Ma már 60, de akkor is, mikor ezt a remek hangcuccot használtuk már 15 év telt el 1960. Május 16. óta, amikor felfedezték a lézer fényt, igaz mi erről a velünk egyidős csodáról nem igazán tudtunk. Akkor (és ahogy nézem még ebben a részben is) csak a prizmáig jutottunk, az is leginkább a Pink Floyd imádott, KVADROFONBAN nyomott ‚Dark side of the moon' lemezborítójának volt köszönhető.

Sötétedés után, jobb híjján, karácsonyfa izzósort villogtattunk neon gyújtópatronnal, a mikulás zacskó színfólia volt, és ha nagy buli volt valamelyikünk egyik kezével legyezgette a csöves erősítőket a másikkal ha úgy alakult kapcsolgatta még a helység világítását is. Ilyesmi hatást 1 évvel azelőtt, a szózat megzenésítőjéről Egressy Béniről (aki Sajókazincon született) elnevezett művház színháztermében egy Bergendy koncerten láttam. Demjén a ‚darabokra törted a szívem' instrumentális (zenekari) részében lassított mozdulatokkal „földhöz csapkodta" gitárját, és ezt a mozgást stroboszkóp fénye darabolta szét. A strobiról jut eszembe, hogy a 90-es évek elején hónapokig röhögtünk azon a lányon aki odajött a dj pulthoz és ezt kérte: „Szia! Ne haragudj, de légyszíves kapcsold ki azt a fényt, hogy hol látok, hol nem látok."

Azóta eltelt annyi idő már, hogy a barátaink által gyártott stroboszkópok éveken kersztül jelezték a balatoni viharokat és az amerikai filmekhez is ők adták a „villámot" , így nem kellet megvárni a mennydörgős zivatart a forgatáshoz.
Egy év múlva, '76-ra szintet ugrottunk és egy gombot megnyomva a Quarc óra piros számokkal már újabb időket jelzett. A Boney M-el begyűrűzött a disco hullám, külföldi számok és színes fények. Kékesen világítottak a hófehér gézingek és melltartók a fojtótekercses UV lámpa fényében, fénypöttyök forogtak a padlón és a falakon.
Szinte elszédültünk a saját készítésű, üvegessel apróra vágatott, földgömbre ragasztott tükördaraboknak, egy grillsütő motornak, egy diavetítő fókuszált fényének és fél liter kevertnek (császárkörte likőr és rum keveréke) köszönhetően.

A felvételekről és a néhány lemezről mindenkit boldoggá téve szóltak a külömböző zenei stílusú dalok. A fentebb említett progressszív vagy pszichedelikus rock zenekarok, a Beatles két zsenijének Lennon és Mccartney dalai mellett ott voltak Chinn–Chapmann szerzőpáros istállójához tartozó előadók is, mint Suzi Quattro, Sweet, Slade, Smokie, Mud, és Blondie...
Majd a rágógumi zene, a Glam rock hanyatlása után tőlük jött az Exile, majd a '80-as években Pat Benatar és Tina Turner is nagy sikerrelt énekelte dalaikat, sőt a '90-es évekre is jutott sláger tőlük az Ace Of Base-nek is.
'70-es évek közepétől, miután lerakta a fakanalat, az NSZK-ból ontotta a disco slágereket a kezdetben szakácsként dolgozó Frank Farian. A Boney M, Eruption, Chilly, Sigue Sigue Sputnik, vagy No Mercy... akik mind világsztárokká váltak.

Zenei producerként, dalszerzőként és énekesként is tolta. Ő volt a Boney M kellemesen mély férfihangja, ő énekelte az első Boney M slágert is, melynek címe és szövege egy mondatból áll: 'Baby do you wanna Bump?'
Volt kedvünk „Bump"-ot táncolni, ami zene ritmusára a különböző testrészek, a térd-csípő-fenék.. összeérintését jelentette a táncpartnerrel. 16 évesen nagyon izgalmas volt.
Azt viszont soha nem gondoltam volna, hogy így közel a hatvanhoz, több ezer dj tanítása után, még táncórát is fogok tartani nektek!

Miután velünk együtt Belgiumban, Hollandiában és az NSZK-ban is így jártak ezzel a slágerrel, a Boney M név mellé ideje volt keríteni arcokat is. Mint a tánccleckén is látni Liz Mithell lett a fő női hang, jött még egy énekesnő, egy szépségkirálynő is került a csapatba és érkezett egy örökmozgó férfi táncos és showman Bobby Farrell aki élete végéig (2010. december 30.-án találták meg holtan a szentpétervári szállodai szobájában) szinte csak tátoghatott Farrian hangjára.

Jött a Daddy Cool és a csapat az 1974-es Eurovíziós dalfesztivált a ‚Waterloo' című dalával megnyerve, a startoló Abba elsőszámú riválisává vált. Az Abba féle ‚Mamma Mia'-hoz hasonlóan a Daddy Cool-ból is készült sikeres musical. Ők voltak az első nyugati zenekar, akik 1978-ban a Szovjetúnióban turnézhattak. Ők is eljátszották ott frenetikus sikerrel, mi is eljátszottuk Kazincbarcikán az „őrült oroszról" szóló Rasputint, melyet a Magyar Rádió betiltott, mert hogy sérthette az orosz elvtársaink érzékenységét.

Farrian későbbi, szintén világhírű kettőse, a Millie Vanilli a Grammy díjátadók érzékenységét sértette, sőt itt a 80-as évek vége felé már botrányosan végződött a tátogásuk és visszavonták tőlük a díjjat.

Ez az évtized, mármint a 80-as évek a 3 angol dalszerzőnek Stock-Aitken-Waterman triumvirátusnak hozta meg a nagy sikereket és a több mint 60 millió font bevételt, igaz 40 millió lemezt el is kellett adni hozzá.
A zenéik közül több mint 100 dal volt Top 40-es sláger az angol kislemezlistán.
Végig diszkóztam 44 évet, de ezekben az években, sőt még 5 évvel ezelőtt is, csak ösztönösen igyekeztem olyan zenéket játszani amelyeknek jó rezgése van.
4 évvel ezelőtt egy fizikai és mentális krízishelyzetemnek, és egy kis „magambafordulásnak" köszönhetően már nagyon is tudatosan teszem.

Megérezve az óriási szeretetet, melyet tőletek kaptam és kapok, minden idegszálammal azon vagyok, hogy úgy tegyem kellemesebbé napjaitokat, úgy válogassam a zenéket, hogy aurát simogassak, építsek közben.
Rájöttem és ráéreztem a gondolat és a kimondott szó erejére. Hideg verítéként szaladt végig rajtam a felismerés egy 1993-as történet kapcsán.

A leghangulatosabb egyetemi klub az Új Vár klub után a „Rockban a legnagyobb" E klub nagytermének hétvégi discójában voltam rezidens dj, és évtizedeken át pörgettem itt is a legfrissebb és legjobb tánclemezeket. A népligeti klub a rock zenekarok között is nagyon népszerű volt, itt bontogatta a szárnyait, többek között az Irígy Hónaljmirigy, és a Sing-Sing.
Itt hozott egy kazettát Abaházi Csabi az új daluk demójával és mondta, ha van kedvem játszam. Másnap szombaton mikor játszottam a dalt a kazincbarcikai Akropoliszban 2000 ember énekelte együtt hogy mi történjen az agysejtekkel és a májjal. Egy agykontroll tanfolyam elvégzése után most már nem játszanám le, sőt még a címét sem írom ide. Csak pozitívan programozzunk!
Hálás vagyok nektek és Bálint Györgyinek, aki egy kiváló tanító. E szándéktól vezérelve, majd elvégezve tibeti hangtálas, gong és egyéb hangterápiás tanfolyamokat már tudatosan úgy állítom össze a szetjeimet hogy csak pozitív és jó rezgésű zenék kerüljenek bele.

A Jó rezgésekről jut eszembe!

Tini koromban a zenei lexikonokat bújva megakadt a szemem egy bejegyzésen, ami minden idők egyik legdrágábban felvett kislemezéről szólt. 50.000 dollárért, 1966-ban (!) és hónapokon keresztül készült az egyetlen dal, ami aztán number 1 volt amerikában és Angliában is, sőt a kritikusok minden idők egyik legjobb rock kislemezének tartják. Erre kaptam fel a fejem, de számomra legérdekesebb az egész dalban egy különleges hang volt. A Beach Boys ‚Good Vibrations' kislemeze tartalmazta a „jó rezgéseket" és egy hangot mely akár a szférákból vagy mint megtudtam akár 1920.-ból is szólhatott volna.

Ekkor készítette el a világ egyik legelső elektronikus hangszerét egy orosz tudós Leon Theremin. Nagyon érdekes a hangszer és a feltaláló sztorija is.
A szovjet kormány szponzorálta a közelségérzékeléssel kapcsolatos kisérleteket és eközben találta fel.A hangszert meg sem kell érinteni, fizikai kontaktus nélkül lehet rajta játszani. Az egyik kéz gesztusaival játszák a dallamot, a másik kéz pedig a hangerőt szabályozza.
Miután Leninék bevetésre kerültek, megcsinálták a balhét és a szocialista forradalmat, Themerin a hangszerével először európában koncertezett majd amerikába ment.
1928-ban itt szabadalmaztatta hangszerét, ami a világ első analóg szintetizátora.

Theremin a harmincas években alkalmanként 10 Theriminnel, csellókkal és egyébb hangszerekkel nagy koncerteket adva elbűvölte az egész világot. Úgy tűnik a KGB-t is sikerült. 1938-ban eltünt New York-i lakásából és a Szovjetunióban találta magát a szibériai börtöntábor laboratóriumában. Itt is termékeny évek következtek. A Theremin elveit felhasználva elkészített egy olyan készüléket, mely egy fafaragásba építve, 1945-ben néhány héttel a 2. világháború vége előtt, a Szovjetúnió „barátsága gesztusaként" háborús szövetségesének és az USA moszkvai nagykövetének ajándékozott.

A"Thing" nevet viselő, az Egyesült Államok nagy pecsétjét ábrázoló ajándék 7 éven keresztül lógott a falon a nagykövet irodájában és közvetítette a szovjet ügynököknek a beszélgetéseket. Nehéz volt felfedezni, mert kicsi volt, nem volt benne tápegység vagy aktív elektronikai alkatrész, korlátlan időtartamú volt és csak akkor sugárzott jelet, ha távolról besugározták. 1952-ben buktak meg vele.

Kb. ebben az időszakban gondolta újra ezt a földönkívüli hangzású hangszert egy fiatal Moog nevű angol mérnök, aki mind a mai napig gyártja és forgalmazza is a készüléket.

Neki is köszönhetően és nagy örömünkre sikerrel használják azóta is filmekben, megszólalt és szól ma is remek zenészek kezében (Jimmi Page / Led Zeppelin, Brian Jones /Rolling Stones...) sőt a földönkívülieknek is készítettek vele koncertet amit kisugároztak az ürbe.
Illényi Katica a legjobb művészei közé tartozik

A fenti előzmények után Thereminnek csak1991-ben sikerül visszatérnie az USA-ba, majd 1993-ban, 97 éves korában Moszkvában halt meg. Rám azonban nem kell sokat várni, már egy hét múlva itt leszek. Visszatérek tanmesékkel, Moog varázslóval és a szintetizátor bajnokokkal, a CD lemezeket (is) tapogató lézer fény hátán érkezem!